

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Złoto – już sama nazwa tego metalu, symbolu dostatku i bogactwa, wywołuje dreszczki emocji.

Nic też dziwnego, że na całym świecie znajdziemy mnóstwo „złotych” nazw geograficznych. Także w naszym kraju nie brakuje nazw związanych ze złotem. Nieprzypadkowo najbardziej znane z tego powodu jest miasteczko Złotoryja na Dolnym Śląsku. Tutaj właśnie występują największe pokłady złota w Polsce! Niestety, nie są tak obfite, aby opłacało się je wydobywać na skalę przemysłową, ale poszukać warto. Dlatego właśnie w Złotoryi organizowane są Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Płukaniu Złota. W płukaniu – gdyż jednym ze sposobów wydobywania złota jest jego wypłukiwanie ze złotonośnych piasków. (...)

Nie wszystkie jednak „złote nazwy” związane są z występowaniem złotego kruszcu. Na przykład na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej można znaleźć Złotą Górę i miejscowość Złoty Potok. Stara legenda mówi, że pewien książę przejeżdżając w otoczeniu licznej drużyny przez skalne pustkowie Wyżyny, napotkał na swej drodze krystalicznie czysty potok – Wiercicę. Ujrawszy go, zakrzyknął z radością: „O! Złoty potok”. Stąd też nazwa wsi.

Do innych znanych „złotych nazw” na świecie należą np. nadmorski kurort Złote Piaski w Bułgarii czy cieśnina Złoty Róg w Turcji. Możemy także spotkać wiele „złotych” przydomków. Np. Praga – stolica Czech ze względu na bogactwo zabytków nazywana jest często Złotą Pragą, jest tam również uroczą Złota Uliczka, gdzie kiedyś mieszkali alchemicy szukający sposobów uzyskania złota. W górach Altaj w Azji Jezioro Teleckie nazywane bywa Złotym Jeziorcem. Legenda głosi, że pewien wygłodzony człowiek, który znalazł się kiedyś w bezludnej okolicy, znalazł wielką bryłę złota. Niestety nie spotkał nikogo, kto dałby mu za nią chociażby najmniejszy kawałek chleba. Rozżalony na los cisnął złotem w ziemię i w tym miejscu powstało wielkie jezioro!

Ale to jeszcze nie wszystko: miasto w Szwajcarii – Bazylea zyskała przydomek „Złota Brama Szwajcarii” dzięki swej ważnej funkcji komunikacyjnej; Kalifornia – stan na zachodnim wybrzeżu USA nazywany bywa Złotym Stanem, a to z powodu występujących tam kiedyś wielkich pokładów złota; pogranicze Tajlandii, Laosu i Birmy, region uprawy maku, z którego wyrabiane są śmiertelne narkotyki, zwane jest Złotym Trójkątem, tak też nazwany jest obszar wielkiej koncentracji przemysłu w północno-zachodniej Europie w trójkącie: Paryż, Birmingham, Zagłębie Ruhry.

Wojciech Lewandowski, *Złoto nie tylko w geografii*. [w:] „Płomyczek” nr 10, r.1998, s.9.

1. Zamieszczony tekst informuje o:

- A) cenach złota w różnych krajach na świecie
 B) nazwach geograficznych związanych ze złotem
 C) pochodzeniu pokładów złota
 D) metodzie wydobywania złota

2. Złotoryja słynie z:

- A) największej czynnej kopalni złota w Polsce
 B) muzeum złotnictwa
 C) zamożności mieszkańców
 D) bogatych zasobów mineralnych

3. Niektóre „złote” nazwy są związane z:

- A) legendami B) gospodarką
 C) przyrodą D) geografiami

4. Podanie o Złotym Jeziorze dowodzi, że:

- A) chleb jest cenniejszy od złota
 B) za złoto można kupić wszystko
 C) lepiej nie wędrować po bezludnych krainach
 D) złoto nie zawsze daje ludziom szczęście

5. Zamieszczone w tekście przykłady świadczą, że słowo „złoty” oznacza:

- A) cenny B) krystaliczny
 C) historyczny D) dochodowy

6. Nazwa miejscowości *Złoty Potok* powstała na skutek:

- A) pomyłki księcia
 B) złotych drobinek w wodzie
 C) zachwyty człowieka nad pięknem natury
 D) marzenia mieszkańców o bogactwie

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Prawidłowo jest nazwana część mowy:

- A) nad - przyimek
 B) rozmaicie - przysówek
 C) czytanie - rzeczownik
 D) rozsądnie - przymiotnik

8. Zdanie *Okrutna czarownica leciała wysoko nad górami na czarodziejskiej miotle.* - zawiera:

- A) 2 wyrażenia przyimkowe
 B) 2 przymiotniki
 C) 2 przysłówki
 D) 2 czasowniki

9. Stopień najwyższy przymiotnika *radosny* może brzmieć:

- A) radośniejszy
 B) najbardziej radośniejszy
 C) najradośniejszy
 D) najbardziej radosny

10. Nie można stopniować przymiotnika:

- A) księżycowy B) dobry
 C) truskawkowy D) kwadratowy

11. Prawidłowo nazwano przypadek rzeczownika w zdaniu:

- A) Nie było deszczu. - celownik
 B) Zdejmij płaszcz. - mianownik
 C) Przeczytała dwa wiersze. - biernik
 D) Lecieli nad chmurami. - narzędnik

12. W trybie rozkazującym zastosowano czasownik w zdaniu:

- A) Chciałbym coś zjeść.
 B) Proszę o coś do zjedzenia.
 C) Chcę jeść.
 D) Muszę coś zjeść.

Czy wiesz, że...

Filmy w zależności od długości trwania dzielą się na krótko, średnio i długometrażowe.

13. Za pomocą trybu przypuszczającego można wyrazić:

- A) życzenie B) prośbę
 C) wątpliwość D) marzenie

14. Prawidłowo wskazano (podkreślono) końcówkę rzeczownika:

- A) przed śniadaniemu B) na przyjęciuu
 C) z pośpiechemem D) pod daszkiemem

15. Formę dokonaną ma czasownik:

- A) spotkałem B) spotkam
 C) spotykam D) spotykałem

16. Rodzaj męskoosobowy ma czasownik:

- A) zaczęli B) przyniosły
 C) zatrzymaliśmy D) poczekalibyście

17. Wyraz porzeczką zawiera:

- A) 7 głosek
 B) 3 samogłoski
 C) 2 spółgłoski bezdźwięczne
 D) 4 sylaby

18. Poprawnie napisano:

- A) nielepiej B) nieostrożność
 C) niemądry D) nie najszybszy

III. LITERATURA

19. Aby ukoić ogromny żal, Tomek Sawyer wraz z dwójką przyjaciół:

- A) uciekł z domu
 B) poszedł do kina
 C) urządził wielki bal
 D) bawił się na wyspie w piratów

20. Poszukiwania Tomka Sawyera i Becky w jaskiniach rozpoczęły się po wielu godzinach od zaginięcia, ponieważ:

- A) nikogo dzieci nie interesowały
 B) uznano zaginięcie za zwykłą zabawę
 C) dzieci nie powiedziały prawdy
 D) dzieci nie zadbały o swoje bezpieczeństwo

21. Bohaterowie książki pt. „Opowieści z Narnii” otrzymali od świętego Mikołaja prezenty, które wykorzystali, aby:

- A) wezwać pomoc przed atakiem wilka
 B) uleczyć rannego brata
 C) ożywić kamienne posągi
 D) nieść pomoc wszystkim poszkodowanym w walce

22. Na baśniowość „Opowieści z Narnii” wskazuje:

- A) motyw walki dobra ze złem
 B) zdrada Edmunda
 C) obecność postaci fantastycznych
 D) oddziaływanie prezentów od świętego Mikołaja

23. Tatusz Muminka, bohater książki pt. „Opowiadania z Doliny Muminków”, podziwiał Hatifnatów, dotąd aż:

- A) poznał ich zwyczaje
 B) doznał od nich krzywdy
 C) odczuł tęsknotę za smutkami i radościami
 D) poczuł żal za przemijającym czasem

24. Rodzina Miziołka („Dynastia Miziołków”) jest bardzo sympatyczna, chociaż:

- A) mama nie umie gotować
 B) tata bawi się na plaży jak dziecko
 C) mama nie zajmuje się dziećmi
 D) Miziołek nie lubi swoich siostr

25. Staś i Nel zostali porwani przez Arabów, ponieważ:

- A) byli Europejczykami
 B) mieli stać się zakładnikami
 C) trwało powstanie Mahdiego
 D) byli warci wiele pieniędzy

26. W wędrowce przez pustynię Staś próbował odzyskać wolność, więc:

- A) kazał Nel zostawić ślad na piasku
 B) wykradł porywaczom wielbłądy
 C) pod ochroną nocy wykradł broń
 D) uczył Idrysa posługiwania się bronią

27. Na pustyni karawana Stasia i Nel napotkała na:

- A) fatamorganę
 B) ulewny deszcz
 C) burzę piaskową
 D) śpiewające piaski

28. Książka pt. „W pustyni i w puszczy” jako powieść zawiera:

- A) zdarzenia nieprawdopodobne
 B) fabułę i narratora
 C) wielu bohaterów
 D) jeden wątek

29. We fragmencie wiersza Leopolda Staffa odnajdujemy:

- A) przenośnię B) epitet
 C) zdrobnienie D) porównanie

30. W przedstawionym w wierszu ogrodzie panuje atmosfera:

- A) radości B) sympatii
 C) strachu D) niechęci

*W przedziwnym mieszkam ogrodzie,
Gdzie żyją kwiaty i dzieci
I gdzie po słońca zachodzie
Uśmiech nam z oczu świeci.*

*Wodotrysk bije tu dziwny,
Co śpiewa jak śmiech i łkanie;
Krzew nad nim rośnie oliwny
Cichy jak pojednanie.
(„Ogród przedziwny”)*